

V síti odborných a oborových skupin se většinou komunikuje elektronicky. Alespoň jednou v roce je ale dobré se sejit na pracovním jednání. Vidět se, diskutovat, upozorňovat na problémy...

Toto vydání Zpravodaje se však nevztahuje ke všem těm jednáním vyvolaným pod tlakem úkolů, které odborné či oborové skupiny v průběhu roku řeší. Míří na každoroční podzimní vlnu plenárních jednání, která je v oborových skupinách podporována jaksí „centrálně“.

Jsou pojata jako společný úkol, jehož hlavním cílem je „příspěvek k rozvoji informovanosti externích spolupracovníků“ a je pro ně předem připravena sada výběrových programových bloků.

Některá témata jsou – jako předvánoční ochutnávka – stručně rozpracována v dalším textu. S poděkováním všem spolupracovníkům v síti za jejich aktivní zájem o vzdělávání.

Miroslav Kadlec

Krajské akční plánování

Cílem krajského akčního plánování je posílení strategického plánování, zvýšení efektivity systému řízení a posílení důležitosti dosahování cílů a plánovaných výsledků. Model se snaží propojit cíle v oblasti vzdělávání na úrovni národní, krajské a školské.

Z národní úrovně (v návaznosti na doporučení EU) jsou nastavené jako hlavní priority tzv. klíčové oblasti intervencí. Tyto oblasti ČR i EU podporují a na jejich rozvoj budou v tomto programovacím období vynakládány finanční prostředky z ESF, především v rámci operačního programu Věda, výzkum a vzdělávání (OP VVV). Jedná se o následující oblasti.

Povinné oblasti:

- Rozvoj kariérového poradenství
- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
- Podpora polytechnického vzdělávání
- Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů
- Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání
- Podpora inkluze

Nepovinné oblasti:

- Rozvoj výuky cizích jazyků
- ICT kompetence
- Čtenářská a matematická gramotnost

Kraje v rámci tohoto modelu dokončují a následně budou naplňovat krajské akční plány (KAP), školy začínají tvořit školní akční plány (ŠAP) a plány aktivit (PA). Rozdíl mezi ŠAP a PA je v tom, že ŠAP musí obsahovat všechny povinné oblasti, PA může mít jen vybrané. PA bude podmínkou pro budoucí čerpání z projektů Šablon (nikoliv v roce 2016), ŠAP budou podmínkou pro čerpání z individuálních projektů ostatních (IPo).

Metodickou podporu krajům i školám poskytuje systémový projekt Podpora krajského akčního plánování (P-KAP) realizovaný NÚV. Podpora má několik forem:

- Tvorba analytických výstupů zaměřených na stav, potřeby a záměry škol v klíčových oblastech a na regionálně specifická data z oblasti trhu práce, demografie a dalších aspektů
- Tvorba metodických materiálů pro vytváření KAP, ŠAP a PA
- Konzultační podpora krajů a škol krajskými odbornými garanty a garanty oblastí intervencí
- Metodické semináře a workshopy pro různá témata tvorby a realizace KAP, ŠAP a PA

Jiří Strádal

Koncepcie řeší vznik, funkci a činnost jednotlivých článků navrhovaného systému podpory rozvoje nadání a péče o nadané (v oblasti kognitivního nadání) od předškolního věku až po oblast celoživotního vzdělávání.

Koncepce (ke stažení zde: [Koncepce podpory rozvoje nadání 2014–2020.pdf](#)) plně zapadá do konceptu společného vzdělávání, protože jejím hlavním cílem je **podpora maximálního rozvoje a plného využití potenciálu všech** dětí, žáků a studentů. Tento strategický dokument se věnuje zejména stanovení priorit, klíčových opatření a hlavním směrům úkolů. Zahrnuje jak formální vzdělávání na školách, služby školských poradenských zařízení v oblasti nadaných, zájmové vzdělávání i různé aktivity mnoha dalších subjektů.

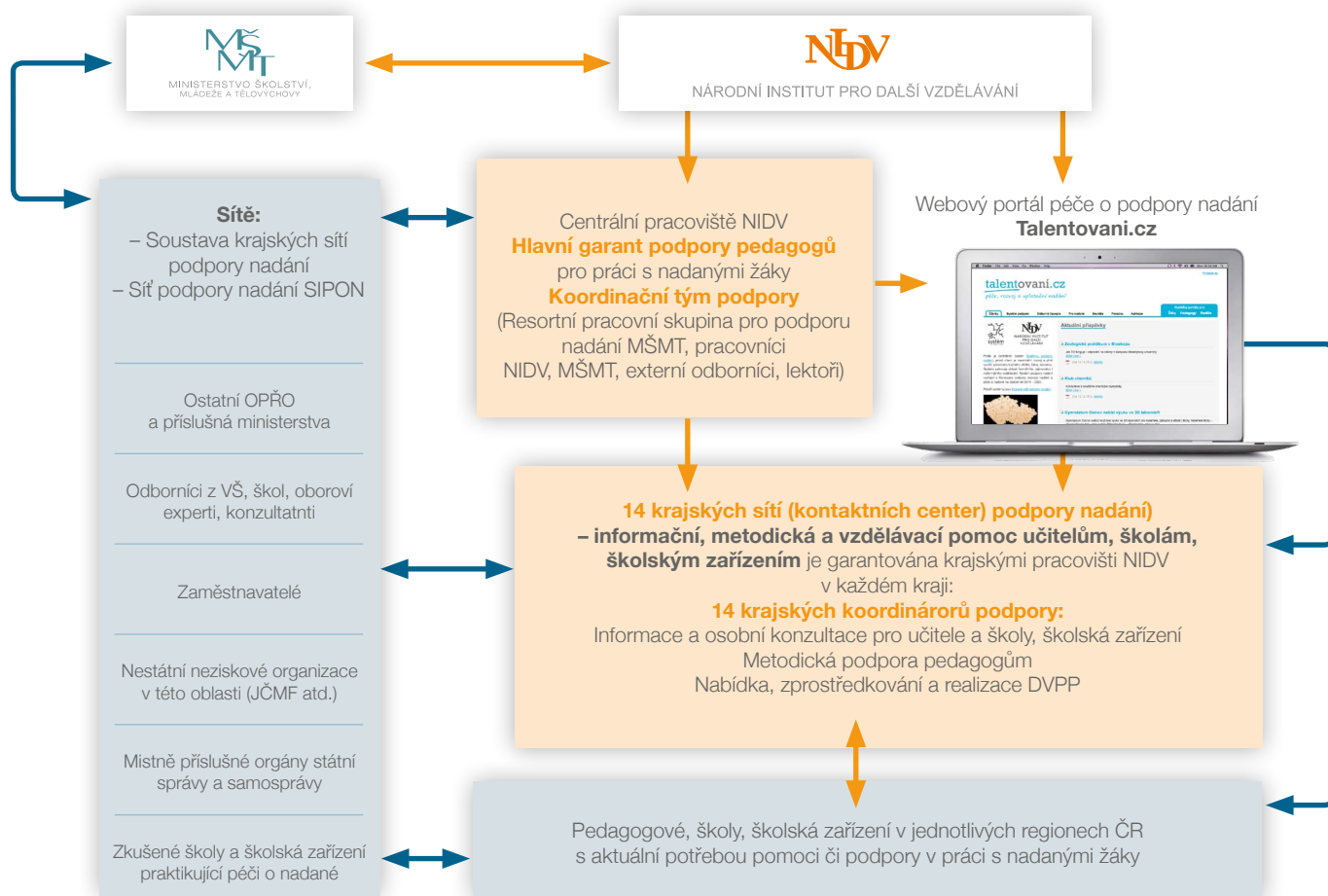
Koncepcce se věnuje přípravě budoucích pedagogů, psychologů a speciálních pedagogů v oblasti identifikace, rozvoje a uplatnění nadání, i pedagogům, kteří již pracují a pro které je nutné zajistit v systému DVPP dostatek kvalitních vzdělávacích programů zaměřených na tuto problematiku. Koncepcce navíc předpokládá **nastavení a zajištění potřebné koordinace** jak v oblasti aktivit přímo spojených s péčí o nadané, tak i v oblasti informační, metodické a strategické. Vytváří základ pro postupné vybudování Národní sítě podpory nadání, která

bude základem funkčního systému podpory a péče. V celém systému hraje důležitou klíčovou roli pedagog, který se bude ve škole touto problematikou zabývat (koordinátor pro podporu nadání). Zastřešující a iniciační složkou celého systému jsou pracovní skupiny (resortní a mezesortní) zodpovídající za širší přístup k metodickému řízení jednotlivých nižších článků. Systém určuje úkoly v širší oblasti identifikace, rozvoje a uplatnění nadání pro jednotlivé články navrhovaného systému. Rozhodujícím hlavním článkem připravované celostátní sítě podpory nadání budou **krajské sítě podpory nadání**, které jsou úzce navázány na stávající pracoviště NIDV v regionech.

Implementační část koncepce počítá při postupném zavádění Systému podpory nadání s vybudováním krajských sítí péče o podporu nadání po celé ČR jako **základním koordinacním článkem** této národní sítě, a to již do konce roku 2016.

Karel Tomek

Základy fungování systému podpory nadání – pro pedagogy

Chystá se nový systémový projekt na téma modernizace odborného vzdělávání

Počátkem příštího roku by měl být odstartován projekt financovaný z operačního programu Věda, výzkum a vzdělávání s názvem Modernizace odborného vzdělávání.

S cíli projektu a s představami o zapojení učitelů odborných škol do tohoto projektu byli v průběhu podzimních plenárních jednání oborových skupin seznamováni i jejich členové, zástupci škol, zaměstnavatelů, svazů, vysokých škol a dalších institucí, kteří se zabývají odborným vzděláváním.

V projektu budou připraveny modelové sestavy komplexních úloh / vzdělávacích projektů / příkladů dobré praxe, které budou moci být využívány při koncipování ŠVP a realizaci výuky podle ŠVP. Ty budou zapojenými školami inovovány tak, aby ještě více zdůraznily propojenost s reálnou praxí u zaměstnavatelů, její plánování, realizaci a vyhodnocení. Obsah ŠVP bude ve vazbě na RVP více akcentovat požadavky na odborné kompetence popsané v profesních kvalifikacích NSK, které se vztahují k vyučovanému oboru vzdělání. V projektu bude navržen způsob propojení profesních kvalifikací se specifickou (kvalifikační částí) ŠVP. Projekt se zaměří i na podporu všeobecného vzdělávání v aplikaci pro konkrétní skupinu oborů.

Tyto výstupy – náměty na komplexní úlohy, projektová řešení atd. doplněné o příklady dobré praxe a metodickou část a také inovované / vzorové ŠVP pak pomohou dalším školám při inovaci vlastního školního kurikula. Veškeré materiály budou učitelům přístupné on-line, ti si je budou moci stáhnout a využívat, případně upravit pro vlastní potřebu. V plánu je vytvořit materiály pro vybrané skupiny oborů vzdělání v kategoriích dosaženého vzdělání E, H, M, L0.

V projektu je počítáno i s informačními semináři a workshopy pro učitele, které přiblíží práci s vytvořenými materiály.

Projekt je koncipován tak, aby došlo k přenosu toho kvalitního a dobrého, s čím mají školy výborné zkušenosti a výsledky. Je třeba reagovat i na potřeby zaměstnavatelů a v celém výchovně-vzdělávacím procesu propojovat zájmy všech zúčastněných – žáků, školy, zaměstnavatele. Výstupy projektu proto budou vznikat odspodu, aby byly snadno využitelné a nesly prvky moderního odborného vzdělávání.

Tatána Vencovská

Zajištění transparentnosti a kvality v procesu zavádění ECVET v ČR

I přesto, že program na podporu mobilit jednotlivců úspěšně funguje v evropských zemích řadu let a kvalita předkládaných projektů stoupá, ukazuje se, že pouze z rozpočtu EU není možné uspokojit současnou poptávku a umožnit pobyt v zahraničí většině žáků v počátečním odborném vzdělávání.

Výhody, které pobyt v zahraničí přináší, jsou více než zřejmé – kromě poznání jiného vzdělávacího či pracovního kontextu jde o rozvoj samostatnosti a schopnosti přizpůsobit se novým situacím i schopnosti lépe řešit problémy. U většiny evropských zemí je sice mobilita vnímána jako pozitivní přínos pro rozvoj dovedností a zkušeností, nicméně v národních dokumentech a vzdělávacích programech není uváděna jako povinná součást vzdělávací cesty jednotlivce. I přesto Evropská komise zdůrazňuje výhody pobytu v zahraničí i pro žáky „učňovských oborů“ a apeluje na celkově delší období zahraničních mobilit (6-12 měsíců).

Zejména se spuštěním programu Erasmus+ se podařilo více zpropagovat výhody Evropského systému kreditů v odborném vzdělávání a přípravě (ECVET), který patří do skupiny evropských nástrojů na podporu celoživotního učení a mobility.

Stále přibývá zemí, které si postupně uvědomují i další výhody, které ECVET přináší. Prvky tohoto systému se v České republice i v dalších zemích stále častěji uplatňují rovněž v národní realitě, zejména pak při zkvalitnění praktického vyučování žáků na pracovištích zaměstnavatelů. Využívání transparentního popisu očekávaného obsahu praxe prostřednictvím výsledků učení, které ho zpřesňují, nemusí však zdaleka znamenat změnu stávajícího národního systému.

Výhodou definování obsahu stáží či odborných praxí prostřednictvím výsledků učení a samotná tvorba jednotek může reflektovat aktuální potřeby trhu práce a napomoci odstranit třeba disproporce, které mezi poptávkou po dovednostech a skutečnou nabídkou dovedností u kvalifikovaných pracovníků jsou. Je proto žádoucí zvýšit povědomí zaměstnavatelů o tomto systému a jeho výhodách a zapojit je nejen do samotného formulování výsledků učení, ale i do procesu jejich hodnocení a ověřování. Přínosy pro zaměstnavatele i vzdělavatele jsou také v tom, že mohou společně komunikovat o svých očekáváních směrem k vzdělávacímu obsahu a jeho cílům a formovat tak absolventa, který je lépe uplatnitelný na trhu práce.

K neustálému vzdělávání a rozvíjení dovedností dochází v průběhu života v různých vzdělávacích prostředích, a to jak ve formálním vzdělávacím systému, tak i mimo něj. Ať už díky neformálnímu a informálnímu učení, pracovním zkušenostem získaným přímo na pracovišti nebo třeba díky dobrovolnické činnosti. ECVET také mimo jiné otevírá jednu z cest, která ukazuje, že vzdělávání v celé šíři života je potřebné pro rozvoj kariérních příležitostí i celé osobnosti člověka a že transparentní popis toho, co jedinec zná, umí a dokáže, je nezbytný.

Martina Kaňáková

Přechod absolventů škol na trh práce

Mapování úspěšnosti přechodu absolventů na trh práce představuje důležitou zpětnou vazbu pro školy, MŠMT, MPSV i další subjekty, včetně pracovníků z oblasti kariérového poradenství. V Národním ústavu pro vzdělávání proběhlo rozsáhlé šetření, v jehož rámci bylo dotázáno přibližně 2 900 žáků středních odborných škol v období těsně před ukončením studia.

Cílem šetření bylo zjistit názory a postoje budoucích absolventů vybraných kategorií vzdělání i skupin oborů. Analýzy se zaměřily na několik okruhů:

- Původní motivaci žáků k volbě oboru
- Spokojenost žáků se zvoleným oborem
- Hodnocení studia a získaných kompetencí
- Další pracovní a studijní záměry žáků, včetně zájmu pracovat ve svém oboru
- Hodnocení možností uplatnění na trhu práce

Výsledky ukázaly řadu zajímavých rozdílů. Zatímco hlavní motivací k výběru některých oborů je především zájem o tento obor, jiné obory žáci preferují z důvodu snadného uplatnění na trhu práce a dobrého finančního ohodnocení a další pak častěji slouží jako obory „náhradní“. Značné rozdíly byly zjištěny i ve spokojenosti žáků se zvoleným oborem.

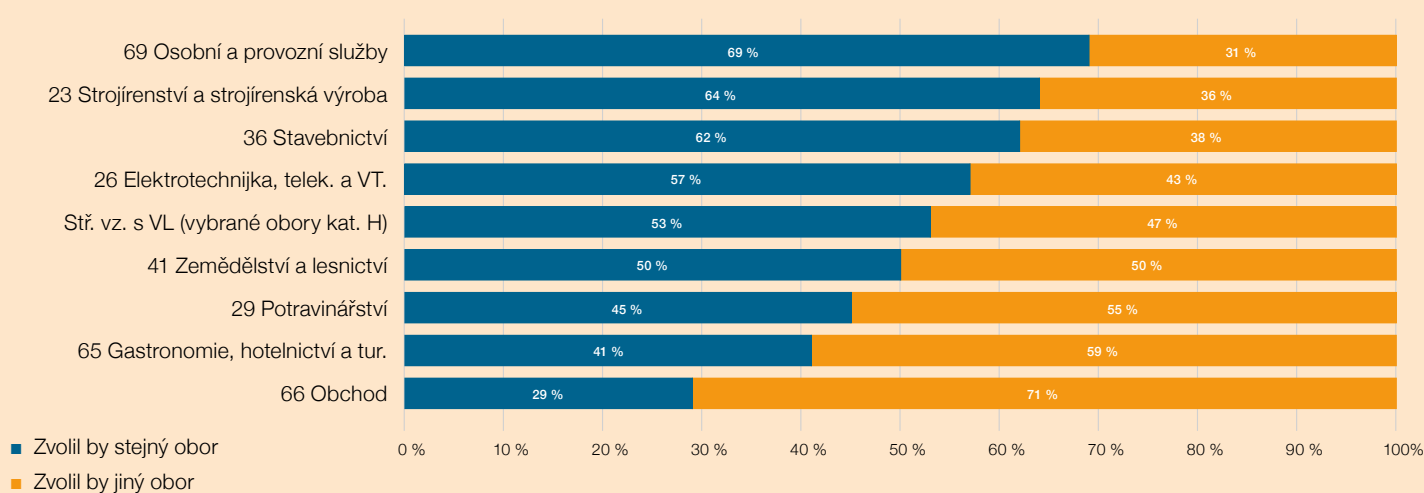
Důležitým tématem šetření bylo hodnocení celkové úrovně vzdělání i jednotlivých kompetencí, zejména odborných praktických dovedností a teoretických znalostí, cizího jazyka, počítačových dovedností a celé řady tzv. měkkých dovedností. Toto vlastní sebehodnocení žáků do určité míry umožnilo identifikovat „silné“ a „slabé“ stránky výuky.

Podstatnou otázkou, zejména v situaci vysoké poptávky po absolventech určitých oborů, je zájem žáků pracovat po ukončení střední školy ve svém oboru a případné důvody, proč žáci plánují odejít mimo obor.

Podrobné výsledky analýz, včetně specifických charakteristik vybraných skupin oborů jsou uvedeny v publikacích dostupných na stránkách www.nuv.publikace a www.infoabsolvent.cz.

Jana Trhlíková

Jaký obor byste zvolil, v případě možnosti zopakovat volbu oboru? – vybrané skupiny oborů kategorie H (v % odpovědí)

Důvody pro (hypotetickou) volbu jiného oboru – vybrané sk. učebních oborů kategorie H (v % odpovědí rozhodně ano + spíše ano, možnost výběru více odpovědí)

	Obor nechtěl/a studovat	Ztráta zájmu o obor	Nízká úroveň přípravy v oboru	Obor byl příliš náročný	Raději by studoval/a gymnázium	Chtěl/a by více praktickou výuku	V oboru se obtížně hledá zaměstnání	Obor není perspektivní	Nízké platy v oboru
23 Strojírenství a strojírenská výroba	9 %	12 %	12 %	7 %	1 %	17 %	10 %	8 %	11 %
26 Elektrotechnika, telek. a VT.	16 %	18 %	11 %	6 %	0 %	13 %	5 %	6 %	10 %
29 Potravinářství	19 %	27 %	17 %	13 %	3 %	21 %	30 %	16 %	35 %
36 Stavebnictví	10 %	10 %	12 %	0 %	2 %	15 %	7 %	8 %	8 %
41 Zemědělství a lesnictví	21 %	32 %	29 %	4 %	0 %	18 %	18 %	4 %	25 %
65 Gastronomie, hotelnictví a tur.	19 %	30 %	20 %	8 %	2 %	23 %	11 %	16 %	28 %
66 Obchod	27 %	27 %	27 %	13 %	0 %	13 %	37 %	27 %	30 %
69 Osobní a provozní služby	10 %	16 %	9 %	3 %	1 %	13 %	23 %	13 %	16 %
Stř. vz. s VL - vybr. ob. kat. H	15 %	21 %	16 %	7 %	1 %	18 %	15 %	12 %	20 %

Tiráž Zpravodaj Oborové skupiny

číslo 13/léto 2016

Vyšlo 15. prosince 2016

Vydává: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,

Weilova 1271/6,
102 00 Praha 10

tel.: +420 274 022 111

www.nuv.cz

Redakce: Miroslav Kadlec, Vladimír Voznička

Grafika a sazba: Zdeněk Kalenský

